

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Аудіовізуального мистецтва та заочного навчання	Рівень вищої освіти	(перший (бакалавр))
Кафедра	Аудіовізуального мистецтва	Рік навчання	2
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво	Семестри	3, 4

Режисура та монтаж в АВМ

ОПП «Реклама та відеоарт»

Семестр 3 (осінній семестр)

1.09. 2022 – 14 .12.2022

Семестр 4 (весняний)

30.01. 2023 – 13 .05.2023

Викладачка

Новікова Олена Георгіївна

e-mail: e.novochka@gmail.com тел.+380679695569

Заняття

Лекційні та практичні заняття – згідно розкладу.

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Основні заняття online – в програмі ZOOM за постійним посиланням
<https://bit.ly/3QfKoFI>

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем чат у Telegram . У чаті дублюються матеріали занять, а також обговорюються питання щодо дисципліни.

Консультації: дистанційні, за домовленістю з ініціативи студента, індивідуальні та групові.

Умови листування:

- 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (Режисура та монтаж в АВМ);
- 2) в полі тексту позначити курс, групу, П.І. студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- 3) файли підписувати таким чином: назва – завдання. Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – jpeg, pdf. Відео файли MPEG4 або MOV (AVC/H264).

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Режисура та монтаж» спрямована на отримання професійних та практичних навичок у галузі сучасних технологій в розробці та створенню аудіовізуальних робіт. Вона забезпечує підготовку митців до подальшої роботи та навчання у творчих студіях, виставках, інтернет, веб-сайтах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр. Курс навчання

дисципліни зорієнтовано на отримання навичок з організації авторського портфоліо, пошуків власного стилю та експериментальних індивідуальних розробок у напрямках сучасного мистецтва.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» перший рівень вищої освіти. –К., МОН.2019.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Оскільки дисципліна пов'язана з практичним виконанням завдань та створення аудіовізуальних робіт для плідного навчання необхідні:

- Комп'ютерна техніка (комп'ютер, ноутбук, планшет чи телефон) з можливістю виконання відеомонтажу та можливістю виходу до мережі інтернет.
- Програми, необхідні для виконання відеомонтажу (вибірково по можливості) : для комп'ютера чи ноутбука Sony Vegas Pro, Davinci Resolve, Adobe Premiere Pro, Avid Media Composer, Final Cut Pro, для планшета чи телефона InShot, KineMaster, StopMotion для створення візуальних ефектів AfterEffect.
- Камера фото-відео, штатив, освітлення, носії пам'яті тощо.
- Зошит (24 аркуша) та ручка для конспектування, сценарної роботи та/або мобільні застосунки створення дописів Evernote, Notion.
- Аркуші А4 для розкадровок, мудбордів.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

«Режисура та монтаж в АВМ» - навчальна дисципліна, що пов'язана з поглибленою підготовкою з режисури та монтажу відео в аудіовізуальному мистецтві (АВМ).

Застосування на практиці режисури та монтажу відео контенту, різновиди технік відео монтажу. Основні поняття і правила технічного монтажу. Знання обробки відео контенту у цифрових монтажних редакторах. Мотивує студентів на оволодіння теорію та практику технологій, застосування власного досвіду з виконання завдань для створення авторського студентського портфоліо.

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності: широкоаспектне знання фундаментальних та прикладних творчо-професійних основ спеціальності, знання сучасних тенденцій розвитку аудіовізуального мистецтва та його творів як специфічних форм творчого відображення дійсності, спроможних активно впливати на суспільну свідомість. Програмні результати навчання: ґрунтовно осмислювати суспільно-політичні, культурні та мистецькі процеси на державному та світовому рівні в історичному контексті та їх актуальному стані; активно впливати на формування та розвиток аудіовізуального іміджу України, визначати напрями удосконалення державної політики у галузі аудіовізуального мистецтва та виробництва; креативно мислити відповідно до основних тенденцій в сфері аудіовізуального мистецтва, генерувати ідеї, бути рішучим у впровадженні нових стратегій та творчих рішень у створенні аудіовізуальних творів; реалізовувати на практиці поглиблені знання з теорії і практики аудіовізуального мистецтва та виробництва, менеджменту аудіовізуальної сфери.

Мета навчальної дисципліни – оволодіння необхідними теоретичними та практичними навичками режисури та монтажу в АВМ. Розвитку творчого мислення у студентів при розробці сучасних аудіо-візуальних проектів.

Завдання навчальної дисципліни:

Сформувані уявлення про техніку та технологію режисури та монтажу в АВМ;
Ознайомити з новітніми досягненнями режисури та монтажу в Україні та світі;
Навчити створювати авторські відео матеріали .

По завершенні курсу студент повинні:

- опанувати базову теорію з різновидами технік відео монтажу;
- знати методи цифрової обробки відео матеріалів на професійному рівні;
- використовувати різні прийоми та техніки для виконання власних робіт у аудіовізуальному мистецтві;
- знати, як розміщувати та застосовувати медіа продукцію у сучасному медіа світі;
- практично створювати аудіо візуальний продукт;
- володіти спецтехнікою зі зйомки та обладнанням відео монтажу на професійному рівні.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ЗК02. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК08. Здатність працювати у команді.
- ЗК09. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК010. Здатність бути критичним та самокритичним.
- ЗК011. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК013. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК014. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК015. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Спеціальні (фахові) компетентності

- ФК02. Здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності.
- ФК03. Здатність спостерігати, відбирати, розрізняти, типологічно доцільно компонувати, цілеспрямовано формувати і використовувати інформаційний, виразний, образний рівні аудіовізуального твору.
- ФК04. Усвідомлення художньо-естетичної природи аудіовізуального мистецтва.
- ФК05. Усвідомлення взаємозв'язків та взаємозалежності між теорією та практикою аудіовізуального мистецтва та виробництва.
- ФК07. Здатність інтерпретувати художній образ аудіовізуальними засобами.

Програмні результати навчання

- ПРН 1. Володіти методами та прийомами редакторсько-сценарної/ продюсерської/ режисерської/ операторської/ звукорежисерської творчо-виробничої діяльності при створенні (виробництві) аудіовізуальних творів.
- ПРН 2. Володіти методами та навичками роботи з монтажною технікою та програмним забезпеченням.
- ПРН 3 Володіти методами та навичками роботи зі знімальною та освітлювальною технікою та обладнанням.
- ПРН 4 Володіти методами та навичками роботи зі звукозаписувальною та звуковідтворювальною технікою та обладнанням.
- ПРН 5. Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.
- ПРН 6. Створювати драматургічну концепцію та сценарій аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.
- ПРН 7. Забезпечувати виразність при втіленні авторського задуму аудіовізуального твору.
- ПРН 8. Забезпечувати підготовчий, виробничий та пост-виробничий етапи створення (виробництва) аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.
- ПРН 9. Планувати і організовувати роботу колективу для виконання професійних завдань.
- ПРН 10. Оформлювати виробничу документацію (заявка, календарно-постановочний план, кошторис тощо).

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Спрямованість дисципліни «Режисура і монтаж в АВМ» визначається більш поглибленим опануванням майбутньої спеціальності, ніж у курсі «Основи режисури та монтажу». Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, загалом дисципліна вивчається протягом 3 семестрів (2 та 3 курс, 3 – 5 семестри). Логічним продовженням дисципліни є подальше вивчення курсу «Виробництво АВ твору» на 6 семестрі 3 курсу.

осінній семестр: 30 лекц.+ 15 практ. + 75 год. сам. роботи.+ 2 модульних к.р . Загальна кількість год. 120 (4 кредити ECTS)/ Модульний контроль - 8 тиждень навчання.

весінній семестр: 30 лекц.+ 15 практ. + 75 год. сам. роботи + 2 модульних к.р. Загальна кількість год. 120 (4 кредити ECTS)/ Модульний контроль - 8 тиждень навчання.

Семестр 3.

Модуль 1.

- Тема 1. Особливості сприйняття людиною навколишнього світу і монтаж.
- Тема 2. Видова структура режисури: анімаційна, ігрова, хронікально-документальна.
- Тема 3. Перехід від статичного зображення до динаміки
- Тема 4. Режисерський інструментарій: дія та подія.
- Тема 5. Ідейно-тематичний аналіз в роботі режисера
- Тема 6. Ієрархія монтажного проекту. Засоби збереження та архівації матеріалів.
- Тема 7. Правила створення успішного заклику до дії.
- Тема 8. Логіка монтажу. Кадр – монтажна фраза – сцена - епізод - фільм.

Модуль 2.

- Тема 9. Технологія монтажу. Класифікації монтажу.
- Тема 10. Послідовно-часовий монтаж.
- Тема 11. Паралельний монтаж.
- Тема 12. Асоціативний монтаж.
- Тема 13. Архетипи.
- Тема 14. Екранна мова – мова образів.
- Тема 15. Світло та колір у кадрі.
- Тема 16. Елементи екранної мови. Загальне поняття «контрапункт».

Семестр 4.

Модуль 1.

- Тема 17. Відповідність сприйняття руху камери. Слідкуюча, «жива» камера. Тревелінг.
- Тема 18. Планування монтажу, його стиль і драматургія.
- Тема 19. Монтажні правила зйомки інтерв'ю. Схема «вісімка»
- Тема 20. Аналіз роботи відомих режисерів. Тренування наглядності та ресурси натхнення.
- Тема 21. Створення темпоритму в екранному творі.
- Тема 22. Робота над динамікою АВТ.
- Тема 23. Визначення сучасних прийомів використання звуку в АВТ.
- Тема 24. Принципи вдалого поєднання відео та комп'ютерної графіки (трекінг, ротоскопінг, світові ефекти.)

Модуль 2.

- Тема 25. Відеопереходи. Транзішн та монтажні склейки.
- Тема 26. Основні правила роботи з типографікою.
- Тема 27. Створення субтитрів, титрів і текстів.
- Тема 28. Стилистичне рішення клипу, реклами, фільма
- Тема 29. Прискорення та уповільнення часу. Реверс відеоматеріалу.

Тема 30. Емоція в рекламі. Як висловити емоцію мовою відео.

Тема 31. Потужні інструменти драматургії: саспенс та катарсис

Тема 32. Формування драматургічної структури соціальної реклами.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Метод набуття нових знань та навичок – практична робота в процесі виконання завдань.

Основна форма вивчення курсу - творча робота при виконанні аудіовізуальних проєктів, згідно учбового плану.

Вивчення відбувається за принципом послідовного ускладнення учбових завдань.

Розвиток у процесі навчання здійснюється за рахунок обопільного спілкування між студентами та викладачем, що є запорукою позитивного результату.

Основними дидактичними принципами, покладеними в основу викладання дисципліни є:

- головний принцип навчання - від простого до складного;
- усвідомлення матеріалу через методичні взірці завдань;
- систематична робота над особистим розвитком студентів.

За термін навчання студенти мають працювати з поставленою задачею викладача дисципліни, з рекомендаціями та консультаціями. Викладач повинен мати індивідуальний підхід до кожного студента та розвивати нестандартність мислення у студентів.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Форми контролю знань: поточний, проміжний та підсумковий контроль. Завданням поточного контролю є перевірка вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, формування навичок самостійної роботи. Здійснюється під час аудиторних занять. Проміжний контроль передбачає перевірку виконаних протягом відповідних тем/модулів завдань самостійної роботи студентів. Підсумковий контроль виконується з метою оцінювання рівня знань, вмінь і навичок, отриманих студентом протягом семестру. Система підсумкового контролю передбачає оцінювання рівня знань всіх тем дисципліни. Загальний бал складається із суми балів з усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою залікових кредитів. Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)
відмінно	90-100	A	A+ 98-100
			A 95-97
			A- 90-94
добре	82-89	B	
	75-81	C	
задовільно	64-74	D	
	60-63	E	
незадовільно	35-59	FX	
незадовільно (повторне проходження)	0-34	F	

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. За координацію процесу занять та сприятливу атмосферу відповідальність несе викладач. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі нових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створювати комфортні умови для реалізації процесу навчання особами з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Вітається власна думка тлумачення з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАННОСТІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтвержені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідною практичною роботою. Довгостроково відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах унеможливорює отримати студентів оцінку за навчальний семестр.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час написання практичних завдань виявлено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання чужих матеріалів або творів мистецтва, студент зобов'язаний його переробити, тому що в цьому випадку бал за роботу буде суттєво знижений. Оскільки плагіат у будь-якому прояві суперечить з поставленою метою дисципліни. Якщо факт академічної не доброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді також унеможливорює студентів отримати бал за роботу, або оцінювання відбувається частково, отримуючи тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю чи не мають факту виявлення плагіату.

Корисні посилання:

- <http://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>
- <http://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>
-

РОЗКЛАД КУРСУ (на перший семестр)

Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
Семестр 3, 1 модуль					
1	Лекція	Особливості сприйняття людиною навколишнього світу і монтаж.	1		
2	Лекція	Видова структура режисури: анімаційна, ігрова, хронікально-документальна.	1		

3	Лекція	Перехід від статичного зображення до динаміки			
4	Лекція	Режисерський інструментарій: дія та подія.	1		
5	Лекція	Ідейно-тематичний аналіз в роботі режисера	1		
	Практика	Режисерський задум до роботи «коротке відео для соцмереж»	1	(обговорення)	
6	Лекція	Ієрархія монтажного проекту. Засоби збереження та архівації матеріалів.	1		
	Практика	Розробка теми та ідеї до роботи «коротке відео для соцмереж»	1	(обговорення)	
7	Лекція	Правила створення успішного заклику до дії.	1		
	Практика	Розробка заклику до дії до роботи «коротке відео для соцмереж»	1	(обговорення)	
8	Лекція	Логіка монтажу. Кадр – монтажна фраза – сцена - епізод - фільм.	1		
	Практика	Задум та зйомка монтажною фрази.	1	(перегляд)	

Семестр 3, 2 модуль

9	Лекція	Технологія монтажу. Класифікації монтажу.	1		
10	Лекція	Послідовно-часовий монтаж.	1		
11	Лекція	Паралельний монтаж.	1		
12	Лекція	Асоціативний монтаж.	1		
13	Лекція	Архетипи	1		
14	Лекція	Екранна мова – мова образів.	1		
15	Лекція	Світло та колір у кадрі.	1		
16	Лекція	Елементи екранної мови. Загальне поняття «контрапункт».	1		
	Практика	Коротке відео для соцмереж 15 сек (8-10 роликів)	1	(перегляд та оцінювання)	

Семестр 4, 1 модуль

17	Лекція	Відповідність сприйняття руху камери. Слідкуюча, «жива» камера. Тревелінг.	1		
	Практика	Паралельний монтаж	1		
18	Лекція	Планування монтажу, його стиль і драматургія.	1	(перегляд)	
19	Лекція	Монтажні правила зйомки інтерв'ю. Схема «вісімка»	1		
	Практика	Зйомка інтерв'ю. Ведучий та гість.	1	(перегляд)	
20	Лекція	Аналіз роботи відомих режисерів. Тренування наглядності та ресурси натхнення.	1		
21	Лекція	Створення темпоритму в екранному творі.	1		
22	Лекція	Робота над динамікою АВТ.	1		
23	Лекція	Визначення сучасних прийомів використання звуку в АВТ.	1		
24	Лекція	Принципи вдалого поєднання відео та комп'ютерної графіки (трекінг, ротоскопінг, світові ефекти.)	1		
	Практика	Трекінг, ротоскопінг, світові ефекти.	1		

Семестр 4, 2 модуль					
25	Лекція	Відеопереходи. Транзішн та монтажні склейки.	1		
26	Лекція	Основні правила роботи з типографікою.	1		
27	Лекція	Створення субтитрів, титрів і текстів.	1		
28	Лекція	Стилістичне рішення клипу, реклами, фільма	1		
	Практика	Погоня та прогулянка. Дві різні за темпоритмом відеороботи у одній локації.	1	(перегляд)	
29	Лекція	Прискорення та уповільнення часу. Реверс відеоматеріалу.	1		
	Практика	Один кадр – один фільм	1	(перегляд)	
30	Лекція	Емоція в рекламі. Як висловити емоцію мовою відео.	1		
31	Лекція	Потужні інструменти драматургії: саспенс та катарсис	1		
32	Лекція	Формування драматургічної структури соціальної реклами.	1		
		Соціальна реклама до 1 хв	1	(Перегляд та оцінювання)	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1 модуль		
1	Поточний контроль	0-15
2	Поточний контроль	0-25
2 модуль		
1	Поточний контроль	0-25
2	Поточний контроль	0-35
Всього балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0-20	0-40	
А 90-100	16-20	37-40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічне обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у міжнародних або всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях (отримав відзнаку).
В 82-89	12-15	35-37	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.

С 75-81	11-13	33-34	Студент в цілому добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу тощо).
Д 64-74	8-10	29-32	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи тощо).
Е 60-63	6-8	26-28	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, пропуски занять без поважних причин тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять, виставкова діяльність у всеукраїнських, міжнародних виставках, участь у творчих конкурсах. Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

1. Вільярехо Емі. Фільм. Теорія та практика. Х., 2015. 228 с.
2. Горпенко В.Г. Кіносценарій як специфічна форма організації дії. К., 1999. 21 с.
3. Горпенко В.С. Монтажене кадрозчеплення. К., 1999. 73 с.
4. Горпенко В.Г. Функції кольору в кіно та телебаченні. К, 1999. 55 с.
5. Горпенко, В. Колорит в кіно – та телемистецтві / В. Горпенко; - К.:ДІТМ, 1998.
6. Горпенко, В. Кольоромузика / В. Горпенко; - К.:ДІТМ, 1998.
7. Горпенко, В. Комфортний монтаж / В. Горпенко; - К.:ДІТМ, 1998.
8. Горпенко, В. Телевізійна специфіка кольору / В. Горпенко; - К.:ДІТМ, 1998.
9. Ілляшенко В. Книга режисури. К.: Вік, 2002.144 с.
10. Кісін В. Режисура як мистецтво та професія. К.: Видавничий дім «КМ Academia», 1999. 267
11. Мащенко І.Г. Телевізійні аномалії. Мас-медійні історії в деталях. Київ: вид-во
12. Телерадіокур'єр. 2005. 216 с.
13. Ширман Р.Н. Телевізійна режисура. Майстер клас Київ, 2004.
14. Ширман Р.Н. Алхимия режиссуры. Мастер класс. К.:2008. ISBN 978-966-95960-3-1
15. Rabiger, Michael. "Directing The Documentary" fourth edition. Boston: Focal Press. An im-
a. print of Elsevier. MA01803, USA, 2004. ISBN 0-240-80608-5
16. Rabiger, Michael. Directing: Film Techniques and Aesthetics, 3 rd ed. Boston: Focal Press, 2003.
17. Katz, Steven D. Film Directing Shot by Shot. Boston: Focal Press in association with Michal Wiese Production, 1991.

Допоміжна:

1. Індик У. Психологія для сценаристів: Побудова конфлікту у сюжеті М.: Альпіна нон-продакшн, 2020, 437с.

2. Коппола Ф.Ф. Живое кино. Секреты, техники, приемы. М.: Альпина Паблишер, 2021.250с
3. Лоуренс К. Сторітелінг. Як написати чудову історію. Livebook., 176с.
4. Курінна Г.В. Сценарна майстерність на телебаченні. Драматургія Х.: ХДАК, 2013.189с. <https://studfile.net/preview/5596849/>
5. Слободян В.Р. Автор і кіно./ В.Р. Слободян – К., 1975.
6. Левчук Т.В., Ілляшенко В.В. Кинорежиссура. Киев, 1981.
7. Ілляшенко В. Книга режисури. Київ, 2002.
8. “Де Кураторство” изд. Come In, Харків, 2017.
9. Dvorko N., Ershov K. Audio – visual perception of video and multimedia programs. Препринт. Доклад на Международном конгрессе, 2002, AES 22 nd Combes, Peter TVproduction for education. N. Y., Focalspress, 1978.
10. Ellmore R. Gerry Mass media dictionary. National textbook company. Lincolnwood, Illi-
11. nois, USA, 1992.
12. Anderson, Gary H. Video Editing and Post Production: A Professional Guide, 4 ht ed. Bos-ton: Focal Press, 1998.
13. Bayes, Steve. The Avid Handbook. Techniques for the Avid Media Composer and Avid Ex-press, 3 rd ed. Boston: Focal Press, 2000.
14. Kennedy, Ashley. Editing with Avid Media Composer 8. Techniques for the Avid Media
15. Composer. USA, 2015. ISBN 978-0-321-73467-9

Інформаційні ресурси:

- European Audiovisual Observatory - URL:<http://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/>
- Зніми кіно – [URL:http://snimikino.com](http://snimikino.com)
- Програма для створення сценарію - <https://kitscenarist.ru/>
- <http://mediaartarchive.org.ua>
- Офіційний сайт UA:Культура – [URL:https://culture.suspilne.media/](https://culture.suspilne.media/)
- Міністерство цифрової трансформації України – [URL:https://thedigital.gov.ua/](https://thedigital.gov.ua/)
- Державне агенство України з питань кіно – [URL:https://degkino.gov.ua/](https://degkino.gov.ua/)
- www.wikipedia.org
- www.youtube.com
- moksop.org
- <http://vasaphotography.com>
- <http://mediaartarchive.org.ua>
- <http://max-k-studio.com/performance-art/>
- www.ufva.org
- www.aivf.org
- www.videomaker.com